

Openbaar

VMBO en MAVO

Zeist

MELDCODE HUISELIJK GEWELD EN KINDERMISHANDELING

Openbaar VMBO en MAVO Zeist

Inleiding

De meldcode voor huiselijk geweld en kindermishandeling helpt professionals adequaat te reageren bij signalen van dit soort geweld. Als school zijn we wettelijk verplicht om de meldcode te hanteren bij vermoedens van geweld (in huiselijke kring). De meldcode omvat vijf stappen die doorlopen moeten worden en deze zullen in dit stuk nader worden toegelicht.

Binnen de school is er een aandachtsfunctionaris aangesteld die een coördinerende rol heeft bij de uitvoering van de stappen van de Meldcode. Hieronder de namen en contactgegevens van de aandachtsfunctionarissen.

Openbaar VMBO en MAVO Zeist

Marlon Hillen (orthopedagoog)

mhillen@ovmz.nl

Bij afwezigheid van Marlon Hillen neemt Saskia Thiel (zorgcoördinator: sthiel@ovmz.nl) waar.

Telefoon: 030 6914544

Definitie kindermishandeling

Definitie in het kort:

Kindermishandeling is het doen en laten van ouders, of anderen in soortgelijke positie ten opzichte van een kind, dat een ernstige aantasting of bedreiging vormt voor de veiligheid en het welzijn van het kind (Baartman, 2010).

Belangrijk: de combinatie kinderen en huiselijk geweld betekent altijd kindermishandeling. De handelwijze bij huiselijk geweld is hetzelfde als bij kindermishandeling of een vermoeden daarvan.

De definitie die staat in de Jeugdwet:

'Kindermishandeling is elke vorm van voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel'.

Waar ouders staat worden ook stief-, adoptie- en pleegouders bedoeld. Kinderen kunnen ook in een relatie van afhankelijkheid ten opzichte van beroepskrachten verkeren.

Het is een brede definitie. Wanneer je als professional een vermoeden van kindermishandeling hebt kan dat ook gedefinieerd worden als ernstige opvoedingsproblemen of pedagogische onmacht van ouders. Het woord op zich is niet belangrijk, de consequenties wel. De zorgen om het kind zijn reden voor actie. Ook als er geen sprake is van kindermishandeling, maar bijvoorbeeld wel van ernstige opvoedingsproblemen verdienen kind en ouders steun en hulp.

Bron: www.handelingsprotocol.nl

1. Stap 1: In kaart brengen signalen

Signalen van kindermishandeling kunnen via verschillende kanalen binnen komen. Leerlingen, ouders van leerlingen, docenten, mentoren, teamleiders, ondersteunend personeel: iedereen kan signaleren.

→ **Een ieder die vermoedens heeft van kindermishandeling of huiselijk geweld geeft dit door aan de aandachtsfunctionaris. Zie pagina 2.**

Delen leerlingen zorgen over een andere leerling met een personeelslid binnen de school, dan heeft het personeelslid de verantwoordelijkheid om contact te zoeken met de aandachtsfunctionaris.

Personeelsleden zeggen geen geheimhouding toe aan leerlingen en/of ouders maar dragen wel zorg voor het uiterst zorgvuldig handelen en behandelen de informatie zo vertrouwelijk mogelijk.

- De aandachtsfunctionaris zal vragen om een zo'n feitelijk mogelijke beschrijving van de signalen. Als er sprake is van letsel, dan wordt naar de plaats en het soort letsel gevraagd.
- De aandachtsfunctionaris zal de informatie schriftelijk vastleggen en start direct het vormen van dossier. Blijkt een vermoeden uiteindelijk onterecht, dan wordt dit nadrukkelijk in het dossier vermeld.
<https://www.handelingsprotocol.nl/utrecht-vo-stap-1-signaleren-3/dossiervorming>
- Bij inschatting van acuut gevaar kan direct contact op worden genomen met Veilig Thuis. Bij acute onveiligheid is de persoon in direct fysiek gevaar, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig (Rijksoverheid, 2017). Andere werknemers kunnen ook contact opnemen met Veilig Thuis in zo'n situatie; echter de insteek is om altijd vooraf de teamleider te informeren. Dit geldt ook voor situaties die niet op schooldagen of buiten de openingstijden van de school plaatsvinden. Is het echt niet mogelijk om overleg te hebben, dan moet achteraf altijd verslag worden gedaan aan de teamleider en directeur. Ontstaat er een dreigende situatie op school dan wordt eerst de politie en daarna Veilig Thuis gebeld.

Telefoon Veilig Thuis: 0800-20 00

Telefoon politie: 0900-88 44 of 112

Vormen van huiselijk geweld:

<https://www.handelingsprotocol.nl/utrecht-vo-stap-1-signaleren-3/utrecht-bo-1-vormenhuiselijk-geweld>

Vormen van kindermishandeling:

<https://www.handelingsprotocol.nl/utrecht-vo-stap-1-signaleren-3/utrecht-bo-1-vormenkinder mishandeling>

Signalenlijst kindermishandeling 12-19 jaar:

<https://www.handelingsprotocol.nl/utrecht-vo-stap-1-signaleren-3/signalenkinder mishandeling>

Signalenlijst bij huiselijk geweld:

<https://www.handelingsprotocol.nl/utrecht-vo-stap-1-signaleren-3/signalen-huiselijkgeweld>

2. Stap 2: College consultatie en advies vragen bij Veilig Thuis

Onder de volgende link wordt de handelwijze van de aandachtsfunctionaris bij stap 2 zorgvuldig beschreven: <https://www.handelingsprotocol.nl/utrecht-vo-stap-2-consultatie-3>
Een aantal specifieke zaken voor school:

- De aandachtsfunctionaris formeert een overleggroep. Aan de overleggroep kunnen bijv. deelnemen: mentor, teamleider, directeur, orthopedagoog, zorgcoördinator, jeugdarts van de GGD en/of leerplicht. De vraag die centraal staat in dit overleg is: “is er hier sprake van een ernstig opvoedingsprobleem of kindermishandeling/huiselijk geweld of is er mogelijk een ander probleem of misschien wel helemaal geen probleem?”. Het gesprek dwingt ons om de eigen gedachten te ordenen, om de argumenten te toetsen aan een andere mening.
- Signalen worden altijd serieus genomen en men is zich bewust van de eigen emoties die de gedeelde informatie oproept.
- Veilig Thuis wordt geraadpleegd voor advies. In dit geval gaat het om het anoniem bespreken van de leerling en niet om een zorgmelding.

Naar aanleiding van de verzamelde informatie wordt een actieplan gemaakt. Daarin wordt de vraag beantwoord hoe en wie het gesprek met het kind en/of ouders aangaat. De taken worden verdeeld, dit wordt opgenomen in het dossier en gecommuniceerd richting de directie. De aandachtsfunctionaris heeft de regie en draagt verantwoording af aan de directie.

Indien er geen bevestiging van het vermoeden is, maar het gedrag heeft bijvoorbeeld een andere oorzaak dan:

- Blijven we alert. Hier worden afspraken over gemaakt in het overleg (vb. welke personen moet waarvan op de hoogte zijn, hoe wordt bepaalde informatie gedeeld);
- Vindt er na een afgesproken periode nogmaals overleg plaats om de betreffende leerling te bespreken (gedrag, lichamelijke gesteldheid, welbevinden etc.).

3. Stap 3: Gesprek met de leerling en/of ouders

De gesprekken met de leerlingen en/of ouders bij vermoedens van kindermishandeling of huiselijk geweld worden op school gevoerd. Bij stap 2 wordt afgesproken wie er vanuit school aanwezig is/zijn bij de gesprekken. Het is wenselijk dat de aandachtsfunctionaris aanwezig is bij het gesprek met de leerling en/of ouders.

Ouders informeren

Als we in gesprek gaan met een leerling, informeren we in principe ouders. Maar in verband met de veiligheid van de leerling, van de medewerker of die van anderen kan worden

besloten om een eerste gesprek te voeren zonder dat de ouders hierover van tevoren worden geïnformeerd. Deze overwegingen moeten worden vastgelegd in het dossier.

Met leerlingen boven de 16 jaar kan altijd gesproken worden zonder dat de ouders op de hoogte gesteld hoeven te worden. Het kan in veel gevallen wel heel goed zijn om met ouders te spreken, maar dan wel met medeweten van de leerling.

Voor het opvragen van informatie of overleggen met andere zorgprofessionals buiten school wordt toestemming gevraagd aan ouders. Mondelinge toestemming voldoet ook.

Richtlijnen voor gespreksvoering zijn te vinden onder de volgende link:
<https://www.handelingsprotocol.nl/utrecht-vo-stap-3-gesprek-3/gespreksvoering>

Afwegingskader en beslissingen in stappen 4 en 5 van de Meldcode

De Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling is per 1 januari 2019 verbeterd en aangescherpt. Wij zijn verplicht te werken met een afwegingskader, ter ondersteuning van de beslissingen die moeten worden genomen in stap 5. Het afwegingskader ondersteunt, bij vermoedens van huiselijk geweld en/of kindermishandeling, bij het beslissen 1) of een melding bij Veilig Thuis noodzakelijk is en 2) of het zelf bieden of organiseren van hulp (óók) mogelijk is.

4. Stap 4: Wegen van het huiselijk geweld of de kindermishandeling

Na gesprekken wordt de verzamelde informatie zorgvuldig afgewogen door de aandachtsfunctionaris en overige betrokkenen bij stap 3. De volgende vragen proberen we daarbij te beantwoorden:

- In hoeverre is de veiligheid van het kind in het geding?
- Hoe worden de risico's ingeschat op kindermishandeling / huiselijk geweld?
- Wat is de inschatting van de aard en ernst van de problematiek?

Veilig Thuis kan in deze stap geraadpleegd worden.

Vervolgens lopen we de eerste twee vragen door uit het afwegingskader:

Afwegingsvraag 1 'Vermoeden wegen':

Wanneer de stappen 1 t/m 3 van de Meldcode zijn doorlopen, beantwoorden we de volgende vraag: Hebben we een vermoeden van (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling?

Nee → Dan leggen we dit vast in het dossier en wordt het dossier vervolgens afgesloten.

Ja → We gaan verder naar afwegingsvraag 2.

Afwegingsvraag 2 'Veiligheid':

Schatten wij in dat er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid?

Nee → We gaan verder naar afwegingsvraag 3.

Ja of twijfel → We doen (telefonisch) (anoniem) een melding bij Veilig Thuis. Als we een melding doen bij Veilig Thuis, dan gaan we in principe in gesprek met ouders en delen we ons besluit mee. In verband met de veiligheid van de leerling, van de medewerker of die van anderen kan worden besloten om een melding te doen bij Veilig Thuis, zonder dat de ouders hierover van tevoren worden geïnformeerd. Dan moet wel altijd eerst overleg hebben plaatsgevonden met Veilig Thuis. Deze overwegingen moeten worden vastgelegd in het dossier.

De afwegingsvragen 3 t/m 5 worden met Veilig Thuis doorlopen.

Definitie en voorbeelden van acute en structurele onveiligheid:

https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/rapporten/2018/07/02/het-afwegingskader-in-de-meldcode-huiselijk-geweld-en-kindermishandeling/180508+Basisdoc_Het+afwegingskader+in+de+Meldcode_def.pdf

5 Stap 5: Beslissen aan de hand van het afwegingskader

Afwegingsvraag 3 'Hulp':

Zijn we in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren en kan de dreiging voor mogelijk huiselijk geweld of kindermishandeling afgewend worden?

Nee → We doen een melding bij Veilig Thuis. Zij nemen een besluit en koppelen dit terug aan ons.

Ja → We gaan verder naar afwegingsvraag 4.

Afwegingsvraag 4 'Hulp':

Staan de betrokkenen open voor hulp en zijn zij bereid zich actief in te zetten?

Nee → We doen een melding bij Veilig Thuis.

Ja → De weg naar hulp wordt in gang gezet. Hierbij is het belangrijk dat er een termijn wordt afgesproken waarop effect meetbaar of merkbaar moet zijn. Ook moet er duidelijkheid zijn over wie welke rol en taak heeft. De verwachtingen moeten voor iedereen helder zijn. Het plan en de afspraken worden vastgelegd in het dossier. We gaan verder met afweging 5.

Afwegingsvraag 5 'Resultaat':

Leidt de hulp binnen de afgesproken termijn tot de afgesproken resultaten ten aanzien van de veiligheid, het welzijn en/of het herstel van de direct betrokkenen?

Nee → We doen een melding bij Veilig Thuis.

Ja → In overleg met de betrokken wordt er een beslissing gemaakt over of de ingezette hulp wordt afgebouwd, voortgezet of mogelijk opgeschaald. Ook maken we afspraken over het monitoren van de veiligheid van alle betrokkenen.

Alle afwegingen, besluiten, afspraken enzovoort, die gemaakt zijn tijdens het doorlopen van de Meldcode worden vastgelegd in het leerling dossier.

